



NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. +48 22 505 25 00, + 48 22 505 25 01, fax +48 22 505 25 08
email: nra@nra.pl www.adwokatura.pl

UCHWAŁA NR 111/2021

Naczelnej Rady Adwokackiej

z dnia 28 stycznia 2021 r.

Naczelna Rada Adwokacka, działając na podstawie art. 1 ust. 1 w związku z art. 58 pkt. 9 prawa o adwokaturze **negatywnie opiniuje** propozycje rozwiązań legislacyjnych zawartych w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 899) w zakresie proponowanych zasad funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w okresie stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku po ustaniu ostatniego z ww. stanów.

Przedstawione propozycje legislacyjne godzą w podstawowe prawa i wolności obywatelskie, w tym prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpoznania sprawy przez sąd.

Przepis art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje enumeratywnie przypadki, w jakich można wyłączyć jawność postępowania. Konstytucja nie pozwala jednak na wyłączenie prawa strony do czynnego udziału w postępowaniu. Względy bezpieczeństwa epidemicznego uzasadniają prowadzenie rozpraw za pośrednictwem środków komunikacji na odległość, ale na zasadzie komplementarności i w sytuacjach tego wymagających, a nie jako wyłącznie wiodąca zasada, od której jedynie wyjątkiem mają stać się rozprawy stacjonarne. Niedopuszczalne jest rozpoznawanie spraw wyłącznie na posiedzeniach niejawnych.

Poważne zastrzeżenia budzi propozycja odejścia od kolegialnego rozpoznawania spraw w składzie trzech sędziów. Odstąpienie od zasady kolegialności orzekania, w szczególności w sądach drugiej instancji, nie prowadzi do obniżenia ryzyka epidemicznego, które eliminuje się innymi instrumentami, a jest wyłącznie zabiegiem obniżającym gwarancje obywatelskie. Orzeczenie wydane w składzie trzyosobowym daje stronom wyższe gwarancje prawidłowości, trafności orzeczenia, a przez to gwarantuje wyższy standard orzeczniczy.

Za niedopuszczalne w demokratycznym państwie prawa uznać należy propozycje rozwiązań legislacyjnych przewidujących skutki doręczenia pism procesowych profesjonalnym pełnomocnikom drogą elektroniczną już na następny dzień po dniu wysłania wiadomości przez sąd. Takie propozycje w sposób drastyczny naruszają prawa obywateli wykonujących zawody zaufania publicznego: adwokata i radcy prawnego do choroby, do odpoczynku, do opieki nad najbliższymi, do wykonywania zawodu w sposób zorganizowany, zaplanowany i bezpieczny. Naruszają także interes publiczny narażając interesy obywateli korzystających z usług profesjonalnych pełnomocników. W takich propozycjach legislacyjnych w sposób całkowity pominięto techniczne aspekty funkcjonowania doręczeń elektronicznych w tym np. ryzyka niedoręczenia korespondencji z przyczyn technicznych, często niezależnych od pełnomocników procesowych.

Naczelna Rada Adwokacka postuluje gruntowną zmianę zasad, tak by rozwiązania ustawowe obejmowały ochroną procesową w czasie epidemii uczestników wymiaru sprawiedliwości: osoby objęte kwarantanną, zakażone wirusem SARS-CoV-2, dotknięte chorobą COVID-19. Konieczne jest wprowadzenie regulacji procesowych umożliwiających stronom i ich pełnomocnikom skuteczny procesowo kontakt z sądami za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Konieczne jest jednak wprowadzenie rozwiązań chroniących takie osoby przed negatywnymi skutkami procesowymi.

Naczelna Rada Adwokacka zwraca uwagę, że zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązania mają charakter skrajnie jednostronny i ich celem jest jedynie ułatwienie pracy sądów, a nie zabezpieczenie interesów uczestników wymiaru sprawiedliwości w okresie epidemii.

Naczelna Rada Adwokacka nie znajduje także żadnego uzasadnionego powodu, by ograniczające prawa i wolności obywatelskie rozwiązania o charakterze szczególnym obowiązywały także przez rok po ustaniu stanu zagrożenia i stanu epidemii. W sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości nie chodzi bowiem o poprawienie statystyk orzeczniczych, a o sprawiedliwe rozstrzygnięcie spraw z poszanowaniem praw i wolności obywatelskich.

Sekretarz
Naczelnej Rady Adwokackiej
(Rafał Dębowski)
Adw. Rafał Dębowski

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej
(Jacek Trela)
Adw. Jacek Trela